

ved Omvalgene paa det Program, som baade var de danske Sønderjyders og de tyske Socialdemokraters, nemlig den nationale Selvbestemmelsesret. De Grunde, der paa Askov-Mødet i Aarets Begyndelse blev nævnt, ogsaa af økonomisk og geografisk Art, bestyrkede i høj Grad min Overbevisning om det ønskelige i, at Flensborg maatte komme tilbage til Danmark. Jeg kan maaske ogsaa som Svar paa denne Hovedrysten og Smilen nævne, at der var ledende konservative Medlemmer af Rigsdagen, ja, nogle, som nu halser med i det vildeste Kobbelt, foran i det chauvinistiske Forspand, der den Gang gik rundt til mine Partifæller og nærmest angav mig som en meget mistænkelig Person, fordi jeg var alt for flensborgvenlig paa Mødet i Askov. Tiderne har forandret sig for disse konservative Medborgeres Vedkommende. Ikke for mit Vedkommende. Den, der en Gang har været i Flensborg, den, der har været inde i Butikker og Arbejderhjem, Restaurationer o. s. v. og har mærket, hvordan det danske alligevel kommer frem ved alle Lejligheder, ogsaa i Sproget, den, der een Gang har set denne herlige By, nærer selvfølgelig som Dansk intet højere Ønske, end at den maatte vende tilbage — vel at mærke, det vil jeg gerne føje til, hvis den kommer efter et nationalt Valg. Det er det glædelige, at Fredstraktaten stiller Flensborg dette nationale Valg, saa at den ikke fristes til, hvad jeg altid har været den skarpeste Modstander af, at blive en Slags ny Hovedstad for et forenet tysk-dansk Slesvig. Det vilde efter min Mening være den værste Ulykke, og derom er vi jo ømtrent alle i denne Sal enige. Men et nationalt Valg, hvor Flensborg skiller sig fra det rent tyske Sydslesvig og følger det danske Nordslesvig tilbage til Danmark, vil være en stor Glæde, en stor Lykke.

De Medlemmer og den Presse, der i den senere Tid er blevet saa flensborgvenlige, var det ikke i Fjor Efteraar. Jeg gik den Gang stadig og tænkte paa og talte med mine Kolleger om, at det var i høj Grad ønskeligt, om Flensborg kunde komme med tilbage, ogsaa af økonomiske og geografiske Grunde. Den Gang førte et ledende Hovedstadsblad, som nu ikke lever denne Regering Ære for en Skilling, en hel Kampagne imod Flensborg. Det Blad, som jeg har den Ære at redigere, har aldrig gjort det, der har i det aldrig staaet en Linie imod Flensborgs Tilknytning til Danmark. Disse Medlemmer og

denne Presse vil jeg gøre opmærksom paa, at Forholdene nede i 2den Zone og særlig i Flensborg ligger saaledes, at det, hvis man for Alvor ønsker en frivillig Tilslutning af disse Elementer dernede, nødvendiggør, at da ogsaa de Herrer herhjemme er villige til at bringe de fornødne Ofre, ikke mindst i forfatningsmæssig Henseende. Jeg haaber, at deres lidt nyvundne Overbevisning dog maa være saa ægte, at de ogsaa nu er rede til at bringe de fornødne Ofre, ogsaa naar det gælder deres egne sociale og politiske Interesser. Ellers er Kærligheden ikke meget værd.

Man har jo ment, at for Nordslesvigs Vedkommende vil det væsentlig være moderate og konservative Mænd, der kommer tilbage til Danmark. Det tvivler jeg nu om; ogsaa i det egentlige eller overvejende danske Nordslesvig er der ved at rejse sig en overordentlig glædelig Arbejderbevægelse. Sønderjysk Arbejderforening har nu over 10 000 Medlemmer, som den har faaet i Løbet af et Aars Tid. Krigen og Revolutionsaaret er heller ikke gaaet sporstøt hen over Hovederne paa den danske Befolkning i Slesvig, ogsaa den er blevet berørt af Tidens Aand. Det har været mig en stor Glæde at se, hvordan det lille Organ for den sønderjyske Arbejderforening, „Sønderjyden“, Nummer for Nummer kommer nærmere til vor Opfattelse af Arbejderforholdene og Arbejderbevægelsen. Naar man læser disse Menneskers — Smaakaarsstanden, som de selv kalder sig — Blade og hører om deres Møder, ja, saa hensættes jeg til min første agitatoriske Ungdom. Det er den samme Stemning, jeg der mærker, som den, der herskede ved de smaa Møder ude i Provinsbyerne og paa Landet, i hvilke jeg for 30 Aar siden begyndte at deltage. Det er en Bevægelse, der, hvad maaske ikke mange har lagt Mærke til, gør ganske selvstændigt, spontant, urvoksende op af Befolkningen sely, uden Spor af Paa-virkning herfra. Disse Folk interesserer sig ikke i første Linie for Valutaspørgsmaalet — det gaar hen over Hovederne paa dem —, men der er en anden Ting, som de interesserer sig for i højeste Grad, og det er, hvilke sociale, politiske og forfatningsmæssige Forhold de gaar ind til ved Genforeningen. Men gælder dette Arbejderbefolkningen og Smaakaarsstanden i det egentlige Nordslesvig, vil det jo gælde i en ganske anden Grad, naar vi kommer ned til 2den Zone og særlig til Flensborg. Naar jeg i den senere Tid læser saa